

Tomu nelze přisvědčiti. Otec má sice mravní a právní povinnost starati se o děti, má však také právo na vlastní existenci a proto i právo, upotřebiti ze svých prostředků pro sebe tolik, kolik je třeba, by uhájil svůj vlastní život. Nemajetným dle §u 143 obč. zák. a sprostěn povinností živiti své děti, jest tedy otec, který nemá více, než činí existenční minimum. V případě, o nějž jde, jest otec 43 let star, jest choromyslný, trvale práce neschopen a nemá než kapitál 19.645 Kč. Že tento peníz nestačí, by bylo zajištěno jen nejnuznější jeho živobytí po dobu jeho života, nemůže za dnešních poměrů býti pochybno. Proto dlužno stěžovatele pokládati za nemajetného a nebyl by dle §u 143 obč. zák. povinen, platiti na výživu svých dětí. Stěžovatel však sám nežádá, by byl povinnosti, přispívati na výživu svých dětí, úplně sprostěn, nýbrž domáhá se pouze toho, by jeho příspěvek na děti byl upraven tak, by nepřekročoval míru do vyčerpání jeho kapitálu. Tomu nelze jinak rozuměti než, že chce platiti tolik, kolik činí úroky z jeho kapitálu. Tyto činí ročně 785 Kč 80 h, měsíčně 65 Kč 48 h. Jelikož při přezkoumání napadeného rozhodnutí dlužno dbáti mezi návrhu, ve stížnosti učiněného, bylo dle §u 16 nesp. říz. lze napadené usnesení změnit jen potud, že příspěvek stěžovatelův na výživu dětí byl snížen na částku, rovnající se úrokům z jeho kapitálu.

Čís. 2221.

Nemá-li služební pragmatika obce ustanovení o tom, jak jest vymáhati nevyplacené služné, jest dle §u 24 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920 přípustným pořad práva. Veřejno-právní povaha služebního poměru nepadá tu na váhu.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1923, R II 19/23.)

Obecní strážník domáhal se na obci zaplacení služného za 4 měsíce. Námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice vyhověl, rekursní soud ji zamítl. Důvody: Soud první stolice je toho mínění, že není příslušným rozhodovati o okolnosti, žalobcem uvedené, že řízení před kárnou komisí a jinými městskými orgány neodpovídalo předpisům služební pragmatiky pro zaměstnance a zřizence žalované obce. Předmětem sporu však není zrušení kárného řízení anebo zrušení propuštění žalobce z městské služby, nýbrž otázka, zda jest žalovaná obec povinna, žalobci zaplatiti zažalovanou částku uplatňovanou na základě služební smlouvy mezi žalobcem a žalovanou. K rozhodnutí této otázky je soud a jen soud příslušným. Okolnost, že rozhodnutí po případě závisí na předchozí otázce správního práva, nezakládá nepřipustnost pořadu práva, jak to zcela zřetelně vyplývá z ustanovení §u 190 c. ř. s. Z předpisů služební pragmatiky, která dle §u 25 zák. ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920 platí pro obě strany a ze spisu městského úřadu, týkajících se kárného řízení proti žalobci, lze zjistiti, zda byl žalobce právoplatně propuštěn ze služby, a toto zjištění stačí k rozhodnutí sporu, zejména k rozřešení otázky, zda přísluší žalobci služné pro dobu před doručením propouštěcího dekretu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Bylo zažalováno žalobcem jako definitivním městským strážníkem zadržené služné, na které on si činí nárok z tohoto služebního poměru. Dle §u 25 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920 zůstanou zřizenci, kteří byli ustanoveni dříve, než tento zákon nabyl platnosti — jsou-li státními občany republiky — i nadále ve svém dosavadním služebním postavení a přísluší jim do tří měsíců ode dne účinnosti zákona právo vysloviti se, má-li pro budoucnost jejich služební poměr býti posuzován nadále podle ustanovení tohoto zákona, jinak platí jejich dosavadní smlouva. Dle zjištění nižších stolic žalobce do tří měsíců onoho prohlášení neučinil, platí tedy pro něho služební pragmatika žalované obce obecním výborem dne 9. prosince 1904 usnesená, dne 17. března 1905 schválena, které se v dalším dostalo rozhodnutím moravského zemského výboru v Brně ze dne 30. září 1905 schválení. Dle §u 8 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. nelze pochybovati o tom, že tato úředně schválená pragmatika služební je také pro obě strany platným řádem služebním. Sluší tedy nejprve zkoumati, zdali služební pragmatika obsahuje v příčině sporů, týkajících se nevyplaceného služného, nějaké ustanovení. Dle §u 12 pragmatiky náleží zřizencům do kárných nálezů právní pořad ku zemskému výboru. Tamže náleží dle §u 21 pragmatiky rozhodování o stížnostech do určení odpočivného, vpočitatelnosti služebních let, do dání na odpočinek. Z uvedeného plyne, že služební pragmatika v příčině sporů, týkajících se nevyplaceného služného, nějakého ustanovení nedosahuje. Naskytuje se otázka, zdali tedy nemělo by na věc použito býti předpisu §u 24 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920, podle něhož spory o příjmy služební a další tam uvedené vyřizují se u trvale ustanovených zřizenců při obcích v Čechách, na Moravě a ve Slezsku p o ř a d e m s o u d n í m. Žalovaná obec v stížnostních vývodech tomu odpírá, tvrdíc, že žalobní nárok není nárokem práva soukromého, jak druhá stolice míní, nýbrž vzhledem k žalobcovu definitivnímu ustanovení, vzhledem ku veřejné povaze jeho služby — a snad také vzhledem k hořejším ustanovením služební pragmatiky, že je povahy veřejnoprávní na rozdíl od provisorního zřizence, jehož poměr k obci jest určen smlouvou a je tedy soukromoprávní. Arci je definitivní zřízenec jmenován, výše jeho příjmů jest určena pragmatikou, jeho povinnosti a práce určeny jsou služebním řádem. Ale bylo uvážiti, že zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920, jenž v §u 24 spory o příjmy služební a výslužné zřizenců o zaopatřovací požitky vdov a sirotku i ostatní spory vzešlé ze služebních poměrů, odkazuje na pořad soudní, v e ř e j n o p r á v n í povahy služebního poměru takových definitivních zřizenců obecních pranic nedbá, tedy že dle úmyslu zákonodávce, kterého při výkladu zákona dle §u 6 obč. zák. dbáno býti musí, veřejnoprávní povaha služebního poměru při posouzení přípustnosti právního pořadu nepadá na váhu. Je-li tomu tak, pak zajisté bylo uznati dle §u 7 obč. zák. a §u 24 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920, že tato rozepře dle §u 1 j. n. na pořad práva náleží, že tedy napadené usnesení rekursního soudu zákonu ne-

odporuje. Není tomu na závalu ani okolnost, že dle zjištění nižších stolic pro posouzení této rozepře je praejudicialita právoplatnosti disciplinárního nálezu, poněvadž běží pak o případ §u 190 odstavec prvý c. ř. s.

Čís. 2222.

Prodej sadu z volné ruky v létě 1919. Pokud lze soudu přezkoumati schválení prodeje úřadem správním. Byla-li smluvena přemrštěná cena, lze smlouvu z úřední moci prohlásiti za nicotnou, i když z jakékoliv příčiny nedošlo k odsuzujícímu nálezu trestnímu. Volba ve smyslu odstavce 5 §u 20 cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák., jest i tu druhé straně ponechána.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1923, Rv II 307/22.)

Žalovaný koupil od žalobce k dalšímu zpeněžení v červnu 1919 třešňové sady na »Zámečku« a »Kluče« z volné ruky za 25.000 Kč celkem, na což zaplatil 20.000 Kč. Sady koupil žalovaný od žalobce celkově za 25.000 Kč a sám si potom cenu tu rozdělil, tak, že si na sad »Kluče« čítal 15.000 Kč a na sad »Zámeček« 10.000 Kč; žalovaný prodal pak ihned sad »Kluče« Albertu B-ovi a spol. za 16.000 Kč; žalobce vzhledem na nařízení vlády republiky Československé ze dne 28. května 1919, čís. 270 sb. z. a n., zažádal u okresní politické správy o dodatečné schválení onoho prodeje, čemuž vyhověno jejím rozhodnutím ze dne 5. srpna 1919. Žalobě o zaplacení nedoplatku kupní ceny bylo oběma nižšími soudy vyhověno, o d v o l a c í m s o u d e m z těchto důvodů: Byť i dle práva, jež upravilo v červnu 1919 obchod ovocem (nař. ze dne 28. května 1919, čís. 270 sb. z. a n.), bylo předepsáno, že by plody ze sadů (ovocných), u nichž v roce 1918 bylo docíleno dražební ceny 1000 Kč převyšující, mají býti prodány veřejnou dražbou (§ 1 B) nař. ze dne 28. května 1919, čís. 270 sb. z. a n.), nelze přece přehlédnouti, že sporná kupní smlouva byla dodatečně právoplatně schválena příslušnou správou politickou. Zákon (§ 1 c) nař. ze dne 12. května 1919, čís. 245 sb. z. a n.) výslovně zmocňuje politický úřad první stolice ku schválení takových prodejů. Vůči takovým právoplatným nálezům správním není soud povolán přezkoumati jich zákonitost, zejména, zda cena kupní, za ovoce v jednotlivém případě skutečně docílená, přesahuje »výši průměrné ceny dotyčného sadu v letech 1912 až 1916« (Pražák: Spory o příslušnost I. str. 148). Obsah nálezu správního (vydaného příslušným úřadem), jest ovšem soudci zvěděti, avšak pouze za tím účelem, aby zkoumal, zdali, které a jaké právo té neb oné straně z něho vzešlo, nikoliv však za tím účelem, aby zkoumal, zdali obsah ten srovnává se se zákonem nebo vůbec právem v objektivním slova smyslu. »Zkrácení přes polovici« nebylo v první stolici žalovanou stranou namítáno. Není proto přípustno, uplatňovati tuto námitku v řízení odvolacím.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu své stolice, by o ní dále jednal a rozhodl.